

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 "
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Majd minden nap a hét 6 és
ünnepek utáni napok kivételével.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.Asszerkesztőség kéziratok visszaadását
vagy megőrségre nem vállalja.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

A debrecen-nagyvárad vasut
megnyitása.

Régen elfogadott közgazdasági tétel, hogy minden új vasutvonal bármily jelentéktelennek látszik is, egy-egy újabb véredénye a civilizáció, a jólét, a forgalom terjedésének.

A vasutak általános nagy jelentőségének fejtegetésére nem akarunk kiterjeszkedni, hisz ez irányban már egész szakirodalom nyújt felvilágosítást, csupán azt emeljük ki, hogy hazánkban nemcsak a vasúti fővonalaknak, de a vicinális vasutaknak is fontos jelentőségük van.

Csak Biharmegyére hivatkozunk e tekintetben. Míg a meglevő vicinálisok nem létesültek, a vármegye tekintélyes részének községei az őszi és a téli hónapokban majdnem teljesen el voltak zárva Nagy-Váradtól s ezzel együtt mondhatni minden civilizációtól. A feneketlen sáros, járhatatlan rossz utak miatt még a személyközlekedés is a legcsekélyebbre szorított, teherforgalomról pedig egyáltalán alig lehetett szó. A vármegye természeti kincsekben gazdag vidékei kiaknázatlanul heverték; nem hoztak jövedelmet a tulajdonosoknak, de nem volt haszna belőle másnak sem, más szóval nem szolgáltak a kereskedelem emelkedésére. Elég ha rámutatunk Magyarcséke, Belényes és Vaskóh vidékére, ahol az ősröngvetegek érintetlenül pusztultak, mert

a mérhellen értékű faanyagot nem tudták elszállítani.

A mai naptól ismét egy új vasutvonal kapcsolódik be a forgalom, a közgazdaság szolgálatába.

Mint már említettük, a ma üzembe helyezendő debrecen-nagyvárad vicinális vasutvonalnál nem azt tartjuk fontosnak, hogy két nagy várost: Nagy-Váradot és Debrecent közvillenebb összeköttetésbe hoz egymással, hanem abban látjuk az új vasut jelentőségét, hogy Biharmegyének egy gazdag vidékét szeli át s az ott levő községeket hozza közelebb a nagyobb forgalmi pontokhoz, különösen Nagy-Váradhoz és közvetve az ország más vidékéhez.

Ezen szempontokból kiindulva, üdvözljük az új vasut kezdeményezőit és létesítőit.

*

Ma, szombaton, január 28 án adják át a forgalomnak a debrecen-nagyvárad vasutat.

A műtanrendőri bejárásra és az új vasut megnyitására a kereskedelmi miniszter képviseletében Stettina József államtitkár, Horváth Károly főnök és Szűcs András műszaki osztálytanácsos, az államvasutak részéről Geduly J. és Fapp János igazgatók, továbbá Nagyvárad város képviseletében Lukács Ödön tanácsnok és Köszeghy József városi főmérnök, Nagyvárad város közigazgatási bizottsága részéről Bordé Ferenc főjegyző és dr. Kurländer Ede közgazdasági előadó már tegnap Debrecenbe érkeztek s résztvettek a vasut meg-

nyitása alkalmából Debrecen városa által rendezett társas vacsorán.

Az új vasutvonalon az első vonat ma, szombaton reggel indul Debrecenből a fentebb említett hivatalos kiküldöttek és Debrecen város kiküldötteivel.

Az egyes állomásoknál, különösen Derecskétől Biharpüspökiig, a községek kiküldöttei várják a vonatot.

Fármay Béla kolozsvári vasúti üzletvezető ma délelőtt külön vonattal, szalonkocsiban Nagyváradra érkezik s fél 2 órakor Hlatky Endre főispánnal és Rimler Károly polgármesterrel külön vonaton utazik a biharpüspöki vasut állomáshoz, hogy ott fogadja az államtitkárt. Biharpüspökiig terjed ugyanis a kolozsvári üzletvezetés hatásköre.

A nagyvárad pályaudvarra délután 2 óra 30 perckor érkezik be az új vasut első vonata, s az államtitkárt itt üdvözlő Hlatky Endre mint Nagyvárad város főispánja.

A fogadtatás után Stettina József államtitkár az új vasutat megnyitja s átadja a forgalomnak.

Délután 3 órakor Nagyvárad városa a vendégek tiszteletére diszebedtet ad a Fekete Sas kistermében, melyen a törvényhatóság tagjaiból is sokan vesznek részt.

A lakoma után az államtitkár megtekinti a város nevezetességeit s éjjel 11 órakor visszautazik Budapestre.

Az új vasutvonalon naponta három vonat fog közlekedni.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Nyár a kapu alatt.

Tanács Rózsika még mindig ott ül a sötét kapualjában. A sötét kapualjában egy fehér szekrény egy nagy virágos skatulya. Ott fűzőgeti Tanács Rózsika az ő virág bokráit. Most is ott ül a fehér pult mögött, világoskék mosolygó szemével, üde, piros ajkaival és érdekes fiatal arcával. És fehér ujjakkal, lányias finom izléssel párosítja össze a virágjait. Nagyon sok megrendelése van.

Igy tél idején jól esik beülni a sötét kapu alatt a fehér boltba. A falak faragott fából vannak s körös-körül tükrök lapok, üveg-szekrények, tele viruló virágokkal. Jólleső illatos melegség ölti be a kis fészket és egy alacsony fauteuillebe dőlve és a szép sugaros szeméibe nézve, elfelejtem, hogy tél van. Nyár van, virágos, illatos, szerelmes nyár s madár csicsereg a virágok között ha Tanács Rózsika fehér fogakkal vidáman kacag.

Egy időben azt hittem, hogy nem fog többé kacagni. Ott látom a templomban Boldizsár József barátom esküvőjén. Karcsu magas alakja, melyen elegáns fekete foulard ruha omlott le, fejedelmileg magaslik ki a tömeg közül. És Boldizsár József szeme mindjárt megakadt rajta, amint a gratuláló sokaságon keresztül vezetted az ő kis menyasszonyát és nyá-

jasan, bizalmasan integetett feléje. És Tanács Rózsika egy pillanatra gyilkos gyűlölettel tekintett a kis gyermek menyasszonyra, de azután ő is mosolygott s kacér főhajtással viszonzta az üdvözlést. Aztán egyet gondolt és kebléről lefejtve az ő kis ibolya csokrát, az előtte állók vállain keresztül odanyújtotta a kis fehér menyasszonynak, mosolyogva, barátságosan s lopva az óriási völgyre tekintve, mintha azt mondaná:

— Látod, egy csöppet sem bánom.

És aztán visszatért az ő kis virágos fészkébe, magára csukta az ajtaját és sirt, sirt, keservesen. És kisírtak voltak a szeméi három négy héten keresztül és ha kérdeztem tőle: mi baja? — azt mondta, hogy szemkatharrusa van.

Ajkairól is eltűnt az örökös mosoly, szomorú volt folyton-folyvást. Ha kérdeztem tőle, miért oly szomorú? — azt mondta, hogy édes anyja beteg.

— Majd csak meggyógyul, tette hozzá bágyadtan mosolyogva és fonta csüggedten a virágait.

Szomorú nyár volt az a kapu alatt. Olyan esős, olyan nyirkos, olyan őszies. Jól tudtam, miért kisírtak a szeméi és hova lett ajkairól a mosolygás. De nem volt mivel vigasztalni s mivel odabent egyre esett az eső, egyre tikkadt, szomorú volt a levegő, hát elhagytam. — Nem mentem hozzá egészen a múlt tavaszig.

Egy havas márciusi este elhaladtam a

bolta előtt és kacagást hallottam. Tehát már visszatértek a fecskék?

Bementem hozzá.

Valan i tejfeles száju uracska udvarolt neki. Veie kacagott oly vidáman.

— Hát meggyógyult már az édes anyja?

— Meg, meg, hála Istennek, már egy hónapja.

— Es olyan sajtáságon kacagott. Boldizsár barátom mindig vig legény volt.

Rajongott a színházért, mert a színházban színésznők vannak. Es a gladiator termetű babonás nézésű gentri fiúnak nem esett nehezére meghódítani mindenkit, akit meg akart hódítani.

Nem került neki többé, mint néhány mély pillantásba és néhány izléssel összeválogatott virágbokrába.

Ezeket a virágbokrákat Tanács Rózsika kötögette neki. Nap nap után ott guggolt az óriási fiu a fehér pult előtt s vitette a bokrákat. Nagyon jó vevő volt, amelleit, vidám fiu. Ugy megkacagatta mindig Rózsikát.

Udvarolt természetesen neki is. D. Rózsika semmibe se vette.

— Menjen csak, mondogatta, aki nálam csokrot rendelget, annak máshol van lefoglalva a szive.

— Lelkemre mondom, Rózsika, minden csokor másnak megy.

— Nem akarom a számukat szaporítani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 27.

Návay Lajos alelnök negyed 11 óra után megnyitja az ülést. A múlt ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítik.

Bölgny József az összeférhetlenségi bizottság elnökének esküteléte után következett a

bankjavaslat

tárgyalása.

Egry Béla: Kijelenti, hogy a javaslatot nem fogadja el. Magyarország mezőgazdaságának, iparának és kereskedelmének felvirágoztatását csak az önálló jegybank révén lehet elérni. Az önálló bankot meg lehet csinálni önálló vámterület nélkül, de önálló vámterületet önálló jegybank nélkül, nem hogy föllálati nem lehet, de el sem képzelhető. Felolvassa Wekerle volt miniszterelnöknek programbeszédét, amelyben hangoztatta az önálló vámterület és az önálló jegybank megvalósításának gyorsabb keresztülvitelét. Ausztria vagyonsorúságát és Magyarország szegénységét és nyomorúságát a közös intézmények fennállásában látja. Több volt miniszternek nyilatkozatait olvassa fel, melyekben elismerik Magyarországnak az önálló jegybank föllálati iránti jogát. Beszéde végén határozati javaslatot nyújt be, melyben utasítani kéri a kormányt az önálló jegybanknak 1915. január 1 re való föllálatására.

Hock János: Az önálló jegybankot oly fontosnak tartjuk, hogy az alkotmány és a képviselőház házszabályai által biztosított eszközöket és fegyvereket felhasználjuk arra, hogy a közös bank föllálatát és fennállását megakadályozhassuk. Harcmódorunk ellen a tulajdonlanc csak akkor lehet kifogása, ha meggyőződésből hirdeti pártja eszméit. Kijelenti, hogy a függetlenségi pártnak eszében sem volt az obstrukció és ha a tulajdonlanc nem provokálja ezt a pártot, nem is lesz. Beszél az osztrák ipar tultermeléséről, amely ellen védekezünk kell, védeni kell termelési érdekeinket, mert ellenkező esetben gazdasági életünk ki van szolgáltatva idegen államoknak — ami pusztulásunkat jelenti. Minden állam védi ipari pozícióját s nekünk is védenünk kell, mert az ipari államoké a jövő. Az osztrákoknak érdekeltétele a közösbank s ennek meg-

szüntetése gazdasági életének tönkremenetelét jelentené. Hogy a közösbank nem a nemzetnek természetes követelménye, bizonyította Földes Béla, — aki, mint európai hírv tudós — bebizonyította tudományos és közgazdasági alapon, hogy nekünk van igazunk. A német érdek, de különösen az osztrák érdek a keleti terjesztés s ezért védelmi eszközökkel kell ellátnunk magunkat, amely védelmi eszköz nem lehet más, mint gazdasági megerősödésünk. Szünetet kér.

Enök: 20 percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Hock János 2 órás beszédet mondott. Beszédében Návay elnök figyelmeztette a szónokot, hogy ne térjen el a tárgytól. Óriási lárma tört erre ki a baloldaltól:

- A Dumában sincs ilyen állapot.
- A Návay-téle eladóság.
- Erdemeket akar szerzeni.
- Vihar elnök.

Percekig tartó zaj és lárma között végre ismét szóhoz jut **Hock** János, aki a bank szervezetében kíván megfelelő javítást létrehozni.

Eitner Zsigmond határozati javaslatot terjeszt elő, melyben kéri, hogy az Osztrák-Magyar Bank alapszabályait szerezzék be a Ház és teressze a képviselők elé.

Végül az **elnök** bejelenti, hogy **Bölgny** József hibás szakasz alapján tette le az esküt megsemmisítendő és az új eskü letételére hívandó fel.

Az ülés egynegyed 4 órakor ért véget.

Vizsgálat Holló Lajos mandátuma ügyében Kecskeméti jelentik: Isvánffy budapesti táblabíró, Nyiry Zoltán kecskeméti törvényszéki jegyzővel most végzi a Kuria megbízásából Kiskunfélegyházán Holló Lajos megpeticionált mandátumának vizsgálatát. A helyszíni vizsgálat még hosszabb ideig eltart.

Gróf Széchenyi Emil mandátuma. Esztergom város új képviselője, gróf Széchenyi Emil ellen petíciót adtak be. Azzal indokolják a petíciót, hogy gróf Széchenyi Emil egyetlen magyarországi választói névjegyzékbe fölvéve nincs, nem választó, tehát nem is választható. Ebben az esetben a Kuria kénytelen lenne a grófot mandátumától megfosztani. Ez már csak azért is érdekes lenne, mert gróf Széchenyi Emil van jelölve a király személye körüli miniszterségre.

— Hátha felhagyok a többivel?

— A világért se tegye! Mit csináljak akkor a virágjaimmal?

Igy multak a napok, incselkedés, kacagás, játék közben. De Rózsika egyszerre csak úgy érezte, hogy bosszusan kötögeti a Boldizsár bokrétaát. Boldizsár igen nyílt beszédű is volt, elmondogatta mindig, hogy kinek viszi a virágokat. Es Rózsika érezte, hogy gyűlöli mindazokat, akiket említ.

Nem tagadhatta maga előtt, hogy szereti Boldizsárt. De ő vele nem is gyanyitatta. Vidám, kacagtató és közömbös volt mindig.

Vidám, kacagtató és közömbös volt akkor is, mikor Boldizsár félig tréfásan, félig komolyan szerelmet vallott neki.

— Udvaroljon maga csak másnak, — felelte — abból nekem több hasznom van.

De midőn Boldizsár menyasszonya számára rendelte a csokrot, szépet, nagyot, amilyen egy vőlegényhez illik, akkor forgott vele a világ. A menyasszonyának készítsen ő csokrot? Ő, aki nem tudta miért, de úgy érezte, hogy ez a csapodár könnyelmű tu egyszer majd csak ő nála fog megállapodni, épp u y, ahogy mindennap ő hozzá tért be pihenőre. Vége. De azért fölébredt benne a gőg. Azért sem mutatja ki, hogy ez a hír haaláira sebzi a szívet. Összeszedte minden erejét valami kétségbeesett kacagáshoz:

— Gratulálok, bár — hogy őszinte legyenek — sajnálom, hogy megházasodik. A feleségének nem visz többé virágokat.

Boldizsár pedig egy darabig nézte, csóválta a fejét. Számár voltam. Azt hittem, hogy egy kicsit egyébként is sajnálni fog és kiméletesen akartam tudtára adni. A lányból kiltört a keserű düh, de más irányt adott neki.

— Valóban azt hitte? — Szeretném megkérdezni a menyasszonyától, hogy mi szeretni való van magán? — azt hiszem, ő sem tudná megmondani.

— Annál jobb, mondotta, csak hogy jó barátok maradunk. Nos Rózsika, egy csókot bucsuzóra.

A lány irtózza húzódtott vissza.

— Menjen, menjen, ne lássam! Milyen önhiűtség! Hogy szerelmes volnék magába? Azért se, azért se.

Már egy hónapja! Oly kárórmel mondotta ezt. Letelepédtem a kis fauteuille-re, úgy mint azelőtt. Künn esett az eső, a hideg, félig havas eső. Idebenn olyan jó, száraz és illatos a levegő. Egy nagy ibolyacsokrot kötögetett.

— Kinek készíti?

Es ekkor felvillantak a szemei. Kacagott, de nem a régi kacagás volt.

Boldizsárnak, szolt diadalmasan. Boldizsár hazaviszi a feleségének. Szinte fuldoklott a nevetéstől. — Hallott már ilyet! Mindennap visz a feleségének virágot — még most is — és én ebbe az emberbe voltam szerelmes! Kiábrándultam a férfiakból. A csapodárok — még az állhatatlanságban sem állhatatosnak!

A delegációk előtt.

Az osztrák delegáció február 3-án tartja első ülését Budapesten és nagyon érdekesnek ígérkezik. A készülő események máris előrevetik ányukat. A német pártok és a lengyelek már most hangoztatják, hogy a horribilis hadügyi költségvetést nem hajlandók elfogadni. Sőt a Bienerth-kormány eddigi szilárd támogatói, a keresztényszocialisták is sokkalják a hadügyi kiadásokat és elsősorban intrikálnak Schönnaich hadügyminiszter ellen.

Ennek a meglepő furrogásnak az osztrák politikai helyzet a magyarázata. Az osztrák képviselőház végnapjait éli és bizonyos, hogy a delegációk után elkövetkezik a házfelosztás. Ezt érzik már a pártok és hogy a választók előtt népszerűk maradjanak, mindinkább ellenzéki álláspontot foglalnak el. Ez a mesterséges ellenzékiesség nem mentes minden humortól. A német pártok például a 800 milliós közös büdzsét le akarják szállítani — egy millió koronával. Ennyit szán ugyanis a hadvezetőség új löfegyverek és löszerek beszerzésére, tekintettel a küszöbön álló létszámemelésre.

A németek most ezt kifogásolják, mert szerintük az új löfegyvereket csak a létszámemelés után lehet megszavazni. A mi pedig a keresztény szocialisták ellenzékiességét illeti, az főképpen Schönnaich közös hadügyminiszter ellen szól. Elérkezettnek látják az időt: arra, hogy a közös hadügyminisztert eltávolítsák helyéről és azt hiszik, hogy ha akár egy kisebb kérdésben is sikerül most nekik megszavazni Schönnaichot, bukik a közös hadügyminiszter.

Igy azután viharosnak ígérkezik az osztrák delegáció budapesti ülésezése. Az osztrák kormány puhítani igyekszik a delegáció pártjait és az egyezkedési tárgyalások folytatódni fognak Budapesten is, a hol a jövő hónap elején alighanem eldől a mai osztrák parlament sorsa.

Ongyilkos rendőrfőkapitány.

A hunyadmegyei vizsgálat áldozata.

A hunyadmegyei közigazgatási botrányok nyomában megindult hivatalos vizsgálat rendkívül tragikusan kezdődik. Alig kezdte meg a vizsgálatot Illosvay kiküldött kormánybiztos, máris két emberélet pusztulásáról s egy csomó egzisztencia letöréséről érkezik hír. Szomorú bevezetése ez annak a tragédiának, amely a hunyadmegyei közigazgatási fertő (tájékán előreláthatólag le fog játszódni.

Mara László alispán közreműködése mellett Illosvay kormánybiztos kemény kézzel látott a megyei szemét megforgatásához. Az eredmény máris az, hogy Barna Gábor s Fanza Bogdán szolgabírákat föl kellett függeszteni az állásuktól. Barna nem várta be a vizsgálat lefolytatását, hanem beadta a lemondását.

Felfüggesztették továbbá Tóth Elemér dévai rendőrfőkapitányt is különböző súlyos szabálytalanságok miatt. Mikor ennek híret vette Tóth Elemér Bicskában lakó édesanyja, bánatában hirtelen meghalt Szivszélhűdés érte. Ez volt az első, még pedig ártatlan élet, melyet a közigazgatási mocsárból szállongó mérges levegő megölt.

De nyomban következett rá a másik. A felfüggesztett rendőrfőkapitány a halálesetet jelző telegramm vétele után rögtön a szülői házhoz utazott. Jókora érkezett még, elkísérhette utolsó útjára szegény édesanyját, akinek ő miatta szakadt meg a szerető szíve. Eltemette, megsíratta, aztán hazament s nagy

kétségbeesésében öngyilkossá lett. Szívenlőtte magát és rögtön meghalt.

A tragikus eset rendkívüli megdöbbenést keltett Hunyadmegyében, ahol azt lesik most az emberek, hogy ki következik Tóth Elemér után.

Fővárosi tudósítónk ez ügyben a következőkről értesít:

A hunyadmegyei vizsgálat folytán Tóth Elemér, a felügyesztett rendőrkapitány lemondott állásáról és most azzal a tervvel foglalkozik, hogy jegyzőséget vállal.

A rendőrkapitány már két hét előtt költözött el Déváról. Jelenleg a temesmegyei Omor községben tartózkodik a bátyjával. Tóth Elemér anyósa Rosenál Jánosné, mikor veje felügyesztését megudta, összeesett, szívszélhűdést kapott és meghalt. Már el is temették Déván.

A rendőrkapitány öngyilkosságáról szóló hír nem felel meg a valóságnak.

Lemondott még az állásáról Barna Gábor petrozsényi szolgabíró is, akit a vizsgálóbizottság szintén felügyesztett. A lemondó levelet három nap előtt küldötte el Mara László alispánnak, akinek az irást Hászrege kézbesítették, ahol most a belügyminiszteri bizottsággal vizsgálatot folytat.

**Legelegánsabb
estélyi czipók**
és urak részére
báli divatcikkek
legkedvezőbbben

REICHARD - áruháza

:: czégnél kaphatók. ::

UJDONSÁGOK.

* **Egyházmegyei hírek.** A néhai Kevács Márk elhunytával megüresedett szentjóni plébániát tegnap töltötte be *Fetser Antal* káptalani helynök. az Érmelléknek e nevezetes plébániáját, a kegyurnak: *Fraknoi Vilmos* szentjóni apátnak bemutatása alapján, *Molnár János* nagyszalontai koadjutor nyerte el, kiből a szentjóni hívek fiatal, tehetséges és tevékeny lelkipásztort kaptak. Nagyszalontai koadjutornak a vikárius *Gyepes Imre* debreceni theréziánusi árvaházi II. praefektust nevezte ki, kinek helyébe *Gálffy Sándor*, a nagyvárad-ujvárosi hívek közkedveltségű káplánját küldte Debrecenbe, Ujvárosra pedig *Mártonffy Ernő* szilégysomlyói segédlelkész kerül. *Szabó István* szentjóni ideiglenes adminisztrátor ismét elfoglalja székesgyházi karkáplánságát.

* **A trónörökös nem jön Budapestre?** A Vaterland mai száma — mint bécsi tudósítónk jelenti — azt a hírt közli, hogy *Ferenc Ferdinánd* trónörökös az eddigi tervektől eltérően a delegációk alatt nem jön Budapestre.

* **Adomány.** Az *Emilia-malom* tulajdosa 20 korona adományt küldött a nyomorékos, szegény gyermekek otthona alapjára a polgármesterhez.

* **Kinevezés.** Mint fővárosi tudósítónk jelenti, az igazságügyi miniszter *Erosy Kálmán* nagyvárad-i törvényszéki aljegyzőt Csikszeredára alügyészsé nevezte ki. A kinevezést a mai hivatalos lap fogja közölni.

* **Országos kiállítás Szegeden.** A városi közgyűlés — mint Szegedről jelentik — elfogadta a városi tanácsnak az 1914. évi országos kiállításra vonatkozó terveit. A kiállítást a város rendezi Ujszegeden a kormány, a kereskedelmi kamarák és az országos ipartestület támogatásával. A költségekre másfél millió koronát irányoztak elő.

* **A derecskei járás szegényalapja.** A derecskei járás főszolgabírója tegnap tett jelentést a járás szegényalapjaira vonatkozólag. A jelentés szerint 1910 december 31-én a járás községeinek szegényalapja összevéve 19634 kor. 28 fill. Ebből az alapból 52 beteget kezelték a múlt évben.

* **A hivatalos lapból.** A kereskedelmi m. kir. miniszter *Varró Domokos* műszaki tanácsosi címmel felhívott királyi főmérnököt műszaki tanácsossá, *Pozsonyi László* kir. iparfelügyelőt pedig ipari főfelügyelővé nevezte ki. A nagyvárad-i kir. főügyész *Fazekas Géza* nagyvárad-i kir. ügyészségi irnokot eddigi alkalmazása helyén irodatisztává nevezte ki.

* **Hol legyen az ideiglenes szövögyár?** Említetük, hogy *Razer Alajos* morvai gyáros nagyszabású szövögyárat szándékozik Nagyváradon felállítani, s egyelőre már február hónapban 40—50 szövösztékkel állít fel, ha a város ideiglenes helyiséget bocsát a szövösztékek elhelyezése céljából rendelkezésre. A tanács három helyet jelölt ki. A városi mérnöki hivatal most jelentést tesz a kijelölt helyekre vonatkozólag. A Rhédey-kerti vendéglő átalakítása 3540 koronába kerülne; az epreskerti épület átalakítása 3800 koronát igényel, de a gazdasági egyesület most bérben bírja, nem hajlandó az épületet átengedni. A Sztaroveszky utczai inasotthon telkén levő leégett katonai istállót nagy átalakítással, 10.057 korona költséggel megfelelővé lehetne tenni, de az átalakítás hosszabb időt venne igénybe. Ezért a főmérnök a Rhédey-kerti vendéglő épületét tartja legalkalmasatbnak az ideiglenes szövögyár céljaira.

* **Felelősség a lakbérszabályzat ellen.** Az új lakbérszabályzatot Nagyvárad városi törvényhatósága napokig tárgyalta s egyes szakaszoknál módosításokat eszközölt. A szabályrendelet ellen dr. *Thury László* városi főügyész felelősséget adott be s különösen a 3., 8., 11., 19., 20., 22., 27., 30., 36. és 37. szakaszokon eszközölt módosításokat kifogásolja.

* **Aramszünet.** A városi villamos műi igazgatósága értesíti az áramfogyasztókat, hogy vasárnap, január 29-én, déli 12 órától 1 óráig, a kapcsolótáblán végzendő munkálatok miatt, az áramszolgáltatás szünetelni fog. Ez azonban a villamos-vasut forgalmát nem érinti.

* **Ujabb vád Porumb Kornél ellen.** Az illyei adószedő *Kimpán József* ellen a pénzügyigazgatóság jelentése alapján az alispán elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. A községi számadásokból az tűnik ki ugyanis, hogy *Kimpán József* 140 koronát vett fel a község részére szükséges írószerek ára fejében, melyet *Hász Márton* kereskedőnek kellett volna kifizetnie. *Hász* azonban a pénzt nem kapta meg s e miatt panaszt tett a pénzügyigazgatóságnak, mely elrendelte, hogy a 140 koronát *Kimpán Józseftől* hajtják be. Az ügyvel legutóbb foglalkozott az illyei képviselő testület, mely előt *Kimpán* beigazolta, hogy ő a pénzt rendelkezési helyére való juttatás véget átadta annak idején *Porumb Kornél* volt illyei jegyzőnek, aki azt nem fordította az előírt célra. A képviselő testület ennek folytán *Kimpán József* terhéről a 140 koronát leírta. A nagyszalontai főszolgabíró kéri az alispánt, hogy a képviselő testület határozatát hagyja jóvá.

* **Kimutatás a drágasági pótlékról.** Nagyvárad városi törvényhatósági bizottsága azoknak a városi alkalmazottaknak, akik a 60.000 korona államszegélyből nem részesültek, 10 százalék drágasági pótlékot szavazott meg. A belügyminiszter most leirt a városhoz, hogy a drágasági pótlékban részesített városi alkalmazottak névsorát, állását, valamint a drágasági pótlék alapját képező illetményeknek és a pótlék összegének egyénekenkénti kimutatását terjeszse fel hozzá.

* **A hegyi utak kijavitása.** A múlt évben előfordult felhőszakadások, óriási esőzések teljesen összerongálták a nagyvárad-i hegyen az utakat. A városi törvényhatósága a hegyi utak kijavitására 2000 korona póthitelt szavazott meg. A miniszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

* **Bankgyűlés előkészítése.** A Lezárt és Jelzálogbank részvénytársaság f. hó 27-én *Szajbely Gyula* udvari tanácsos elnöklése mellett ülést tartott, melyen az évzáró közgyűlés napirendjét állapította meg. Az igazgatóság a kedvező üzleti év eredményeként 21 korona osztalék folyósítását határozta el, a tartalék gyarapítására 60.000 koronát fordít, amellyel a tartalékaik egy millió koronára emelkedik. Elhatározta az igazgatóság, hogy a növekedő üzlet arányában 5000 darab új részvény kibocsájtásával vagyontát másfél milliót val növeli. A kibocsájtandó részvények ára 305 korona lesz. Ezen emissio folytán 4 és fél millióra emelkedik az intézet saját vagyona. Az elnök kezdeményezésére az igazgatóság biztosította a tisztviselői kar nyugdíjigényeit s lényegesen emelte javadalmazását. A közgyűlést folyó évi február 12-én tartják meg.

* **Élőlények a Venuson?** Amerikából jön a híre annak, hogy *Pickering*, a Haward observatorium csillagásza, megfigyeléseiből azon következtetésre jutott, hogy a Venus bolygón élőlények vannak. Nagy kár, hogy a hírtörés nem említi azon jelenséget, amelyből *Pickering* ilyen merész következtetésre jutott. Nem kell felednünk, hogy a Mars bolygó lakhatósága, sőt e bolygón élőlények (pláne nálunk magasabb műveltségi fokozatúak) létezése évtizedekig hiedelemre talált komoly csillagászok előtt, míg végre ezen állítás alapjául szolgáló szabályos csatornákról újabb az lön kimutatva, hogy ezek optikai csalódások, amelyeket igen nagy átmérőjű lencséken át észlel a szemlélő. A hírt tehát csak fenntartással kell fogadnunk. A tudomány eddigi megállapodásai szerint élőlények az összes égi testek közül csak a Földön vannak.

* **A Központi Takarékpénztár közgyűlése.** A nagyvárad-i Központi Takarékpénztár holnap, vasárnap, január 29-én délelőtt, fél 12 órakor tartja közgyűlését.

* **Rudnyánszky Gyulát letartóztatták.** *Rudnyánszky Gyula*, a nyughatatlan verű magyar pöcöta, a törvény büntető rendelkezései elől menekült ki Amerikába. Szomorú hír érkezik a rossz utra tévedt, nagytehetségű emberről. Ezuttal Chikágóból jön a hír, hogy ott *Rudnyánszkyt* letartóztatták egy *Schwartz* nevű magyar ember feljelentésére, akit állítólag hamis csekkel nagyobb összeg erejéig megkárosított.

* **Járványok a vármegyében.** A betettyóujfalui főszolgabíró tegnap jelentette az alispánnak, hogy *Furtán* vörheny járvány lépett fel, mely az iskola növendékei közül indult ki és fertőzte meg a községet. A járványra való tekintettel az iskolát bezáratta a főszolgabíró. Ugyancsak vörheny lépett fel *Gáborján* községben is. *Csökmön* pedig a tifusz kezd terjedni. A kedvezőtlen jelentések mellett van egy kedvező is, mely szerint *Monospetriben* a vörheny megszűnt. A községekben a megfelelő intézkedéseket foganatosították.

* **A Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank** ma délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a részvényesek figyelmét ez uton is felhívjuk.

* **Vitális rokonait elítélték.** Berettyó-szentmárton községben a sráj és körömfájás, dacára annak, hogy a legszigorubb rendeletet adta ki a főszolgabíró, mégis megfertőzte a község állatállományát. A bajért a községi bírót tette felelőssé a főszolgabíró, aki elrendelte a bírót ellen a feyzelmi vizsgálatot. A vizsgálat során azonban kiderült, hogy a községi bírót mindent megtett, amit elrendeltek, azonban a rendeletnek Vitális unokatestvérei Tirász Sándor és ifj. Tirász Sándor ellenszegültek és így a járvány csakhamar az egész községet megfertőzte. A két Tirászt a főszolgabíró 100—100 korona pénzbírságra ítélte.

* **Lövődés az utcán.** Vári Sándor Hid-utca 9. sz. a. lakos tegnap este 6 és 7 óra között a Nagyvásár-téren, a Reál-iskola utca sarkán, valamint az Ujvilág kávéház előtt, revolverrel lövődött. Míg betért a malom-utcai Schwarcz féle vendéglőbe, ahol az asztalokat borogatta fel. A rendőrséget értesítették az esetről, ahonnan 3 rendőrt küldtek ki a revolver elkobására. Vári a revolvért nem akarta átadni, hanem a rendőröket szidalmazta és megfenyegette, hogy rövidesen végezni fog velük. A rendőrök Váritól a revolvért erőszakkal elvették s a rendőrség ellene az eljárást folytatni tette.

* **Katonaszökövények Amerikában.** A margitai főszolgabíró tegnap jelentette az alispánnak, hogy Hajós Illés, Magyar János, Aron János, genyetei legények három év óta Cleveland Ohio-ban tartózkodnak. A három legény katona sor alatt van és mivel egyik se jelentkezett a katonai szolgálatra kéri a főszolgabíró a legények ellen a szokásos eljárást megindítani.

* **Révai Nagy Lexikon** 18 kötet á 16 korona, Franklin Kezi Lexikon 3 kötet 54 korona havi részletizetésre is. Megrendelhető Benkő Artur könyvkereskedésében. *Modern Antiquarium* Nagyvárád, Rákóczi-ut: 10. Telefon 870.

* **Üzlet.** Ur, az előtte álló hordárhoz: Vigye ezt a levelet a Kálvária utca 192. szám 11. emeletére. Mi jár ezért magának?
Hordár: El forint nadságos ór?
Ur: Egy forint az sok...
Hordár: Kálvária-otca 192 sz. . . második emelet? . . . Nem sok...
Ur: Na jól van, itt a pénze.
Hordár: Olászló gája nadságos ór. (Elindul és visszanéz, meglát egy Messenger-Boy-t) Te fíjjó, jere ide!
Messenger-Boy: Mi tetszik uram?
Hordár: Biciklizd el eztet o levelet a Kálvária otcába, második emelet százkilencvenkettő szám olál Mi jár tenéked?
Messenger-Boy: 90 fillér uran.
Hordár: Ne itt van edj korona. Tíz fillér o tiéd. (Elégült mosolyal visszamegy helyére, jó üzletet csinált.)

Mielőtt

az őszi és téli ruhaszükségeiteket beszereznek, ne mulasszák el

FRIEDLÄNDER
angol uri szabó cég

előnyös árairól és eredeti angol szöveteinek kitűnő minőségéről és elegáns szabásáról meggyőződni.
Nagyvárád, Szt. János-utca.

* **Rendőri hírek.** Pásztor Sándorné Tóth Margit öngyilkossági szándékából foszfor-oldatot ivott. Beszállították a Bihar megyei Közkórházba. Sérülése 8 napon belül gyógyul. — **Gerendás Farkas** csökmői lakos panaszt emelt, hogy vasuti állomáson ismeretlen tettes 14 koronát tartalmazó pénztárcáját nadrágja zsebéből kilopta. A rendőrség az eljárást folyamatba tette.

* **Villamos csillárt** ne vásároljon, be rendezést ne készítsen, míg **Stern** nel a Bémer-téren nem beszél, felvilágosítok bárkit, ha nem is vásárol nálam. Terveket díjmentesen készítek Raktáron tartok villamos és gáz főzőket, vasalókat, Wolfbram és izzó lámpákat nyári áron házhoz szállítok. Bémer-tér 3. Telefon 556.

* **Magánvizsgára** sikerrel előkészít egy nagy gyakorlattal bíró nyugalmazott főgimnáziumi tanár. Már eddig is több tanítványt vizsgáztatott le kitűnő sikerrel. Megkeresések Bethlen-utca 1 szám alatti lakására intézendők.

Angol uri szabóság.

Az európai modern divatokkal lépést tartva, saját műhelyemben több évi külföldi tapasztalataim érvényesítve, hani és angol legjobb kelmékből raktáromon elsőrendű öltönyöket, télikabátokat stb. készítek megrendelés után.

A n. é. közönség figyelmét felhívom cégemre.
Tisztelettel

HÄBER és TÄRSA férfiszabó.
o Nagy Sándor-utca 1. szám. o

SZINHÄZ.

Heti műsor:

Szombat: Templom tövében, Bajazzók.
Vasárnap: délután Karenin Anna.
Halhatatlan lump.

* **A Halhatatlan lump.** Eysler Ödönnek, a »Vándorlegény« és a »Színészvér« hírneves komponistájának új operettje, a »Halhatatlan lump« kerül színpadra vasárnap este a Szilgietiszínházban. Eysler Ödön művészi hírneve máris garanciát nyújt arra, hogy a közönség finom, invenciózus és eredeti muzsikát fog hallani. A »Halhatatlan lump« librettójának hol vig, hol drámai fordulatait mindig méltóan illusztrálja a muzsika. — Egy néptanító, ki egyuttal szeniális operaszerező, hőse darabjának. A zeneszerző elzülük és zongorista lesz egy bécsi kis énekes kávéházban; s ültőájában holtak tartják és szobrot is emelnek neki, melynek leleplezésén maga a tanító is jelen van és nagy drámai bonyodalmak után derül csak ki a valóság. Az ötletes szöveg, az eredeti szívből jövő zene igen magas nivóra emelik Eysler művét. A Halhatatlan lump a társulat nagy ambícióval készül és minden tekintetben élvezetes estnek ígérkezik a vasárnapi premier. A közönségnek nagy öröme lesz Eysler munkájában, mert a

komponista minden komolysága és tartalmasága mellett is mindvégig tiszta, melodikus zenét nyújt. A női főszerepeket Zsigmond Anna és Bihar Böske játsszák, a férfi főszerepeket Leówy Leó, Gózon Gyula és Kabos alakítják.

* **A templom tövében és a Bajazzók.** Két zsufolásig megtelt nézőtér fogadta ezt a két nagyszerű darabot. Ráskay Ferenc jeles kvalitással megalkotott egyfelvonásos drámalettjének és Leoncavalló gyönyörű operájának holnap, szombaton este lesz a harmadik előadása s a siker nem fog elmaradni ez alkalommal sem.

* **Vasárnap délutáni előadás.** Az idei szezon egyik legnagyobb sikerű drámája, a »Karenin Anna« kerül színpadra vasárnap délután. A főszerepet E Kovács Mária fogja játszani.

EGYESÜLETEK.

A Patronázs alakuló gyűlése.

* **A nagyváradi és biharmegyei Patronázs-egyesület** tolyó hó 29 én délután 11 órakor tartja alakuló ülését a városháza közgyűlési termében.

Az alakuló ülés igen érdekesnek ígérkezik.

Az eddigi megállapodások szerint az ülés tárgysorozata a következő lesz:

1. Az előkészítő-bizottság jelentése.
2. Hlatky Endre, Nagyvárád város főispánjának megnyitója.
3. Dr. Angyal Pál, pécsi katolikus jogakadémiai tanár előadása a patronázs intézményről.

4. Rosenberg Augustus, a Nőegyesületek országos szövetségének elnöke előadása: A társadalom közreműködése a patronázs terén.

5. Az egyesület alapszabály tervezetének tárgyalása.

6. A tisztikar megválasztása.

Az alakuló ülésnek különös érdekességet kölcsönöz a két vendég előadó szereplése, akik közül dr. Angyal Pál jogtanár az igazságügy-miniszterium megbízásából lesz jelen. Nevezett a patronázs terén kifejtett működésével ország-szerre ismertté tette nevét s egyike a patronázs intézmény megteremtőinek az országban.

Rosenberg Augustus emberbaráti működése s e téren kifejtett irodalmi munkássága az ország határain túl is elismerésre tett szert.

Az új egyesület, amelynek életreketése s felvirágzása városunk társadalmának érdeme lesz, kedvező előjelek közt kezdi meg működését.

Az első közt, akik megalakulását örömmel üdvözölték s hathatós támogatásukat megígérték, gróf Tisza Istvánt említhetjük, aki elsőnek jelentkezett az alapító tagok sorába is.

Dr. Székely Ferenc igazságügy-miniszter a megalakulás alkalmából nyílt levelet intézett Nagyvárád város főispánjához, amelyet az alakuló gyűlésen olvasnak fel.

Z E N E.

A nagyváradai koncertszezon új slágere.

Ezuttal a negyedik koncertjüket jelentik be a nagyváradai zenepártolók, akik ezidén már három jelentős és szép diadalt szereztek a komoly műzenének *Burmester*, *Tilly Koenen* és legutóbb a három *Arányi* nővér szerepeltetésével. Ez a három gyönyörű sikerű est biztossá teszi, hogy ezuttal is komoly és hitelt érdemlő dolgról van szó, amikor negyedik hangversenyüket azzal teszik hírre, hogy ez egyike lesz legszebb és legsikerültebb attrakcióinak. Valószínűleg slágere lesz a február negyedik hangverseny az idei szezonnak.

Három európai hírnévű művész együttes szerepléséről van most szó. Az első *Emmy Heim*, a bécsi egyik legfinomabb, legnépszerűbb hangversenyénekesnője. A második *Frau Steiner* kamaraénekes, bariton, a világhírű *Meschaert* legkiválóbb tanítványa, mint mondják: a legelső bariton énekesek egyike ma Európában. A harmadik, — talán előbb is illett volna említeni, *Margarete Gelbard*, zongoraművész, akit egyéb jelességein kívül arról ismernek a művelt világ minden nagyobb városában, főleg pedig a zeneközpontokban, mint *Chopin* ma élő, legelső interpretátorát.

A hely és az idő ma kevés ahhoz, hogy mindhárom művésztől kimerítő ismertetést adjunk. Annyi bizonyos, hogy a zenevilág elsőrendű alakjai ők, akiket ez igazán ritka, kedvező véletlen juttat el hozzánk. *Emmy Heim* (mezzoszoprán), főleg *Richard Strauss*, *Brahms*, *Schubert*, *Schumann* és *Hugó Wolf* dalainak előadásában nagy kvalitásai a daléneklés művészetének csúcán tartják most. *Margarete Gelbard*, mint említettük, *Chopin* finom, érzékeny, bánatos hangulatainak kiváló megértője. *Frau Steiner* férfias, erőteljes baritonját ma a legértékesebb hanganyagok egyikének tartják Európában.

Itt említhetjük meg, hogy *Bronislaw Huberman* e hét keddjére hirdett estéje alkalmát márciusra marad. A művész fölgyógyult ugyan, de napjai egész március közepéig le vannak foglalva. Az ő koncertje körülbelül március 15—16-ika közt lesz.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

- Január 29. Iparos bál a Kereskedelmi Csarnokban.
- Február 1. A Tiszti Kaszinó estélye, hangversennyel, tánccal a Kereskedelmi Csarnokban.
- Február 2. Káptalani tiszték bálja a Fekete Sasban este 9 órakor.
- Február 2. Az Evangélikus Nőegylet teaestélye délután 5 órakor a Kereskedelmi Csarnokban.
- Február 5. A Kath. Legényegylet színelőadással és tánccal egybekötött háziestélye a Kereskedelmi Csarnokban.
- Február 7. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet társasvacsorája és táncmulatsága a Pannóniában.
- Február 8. A Kath. Kör társasvacsorája és háziestélye a Pannóniában.
- Február 11. Utazás a fő körül. A Gyermekbarát Egyesület bálja a Vigadóban.
- Február 25. A Tiszti Kaszinó vívó estélye a Kereskedelmi Csarnokban.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

P. B. Helyben. Beküldött nyilatkozata a közönségre érdektelen, — nem is értené belőle semmit. Tessék azt a városi hivatalos közlönyben közzélni.

Bandi. Őn így ír, természetesen nem nekünk, hanem HOZZÁ:

Ha szép szemedbe nézek,
Szerelmes angyalom,
Fejembe van akkor
Szörnyű aggodalom.

Mi is bele néztünk verseibe s szörnyű aggodalom fogott el bennünket is a versek közhelysége tekintetében.

NYILTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

TÁVIRATOK.

A tengerészeti albizottság ülése!
Budapest, jan. 27.

(Saját tud.) A delegáció tengerészeti albizottsága ma *Dániel Ernő* báró elnöklésével ülést tartott, melyen a tengerügyi terjesztette elő a flotta programját. Majd *Rosenberg Gyula* előadó ismertette a tengerészeti ügyekre vonatkozó javaslatát, melyet a további tárgyalásokon ajánl elfogadásra.

A törvényszéki irodaigazgatók státuszrendezése

Budapest, jan. 27.

(Saját tud.) A törvényszéki irodaigazgatók ma küldöttségileg kérték fel az igazságügyminisztert, akit arra kértek, hogy őket is sorozzák be a más állami tisztviselők státusz rendezésébe. Székely kijelentette, hogy elismeri kérésük jogosságát azonban fedezet hiányában azt most nem tudja teljesíteni.

Nagy György és Endrey féle affér.
Hódmezővásárhely, jan. 27.

(Saját tud.) Nagy György volt országgyűlési képviselő tudvalevőleg cikket írt, melyben arról számolt be, hogy új pártot alakít közgazdasági párt elnevezés címén és hogy a pártnak Hódmezővásárhelyen száz hive van. Ezt Endrey Gyula megcáfolta, mire párba jart jutott a dolog. A felek ma pisztolypárbajt vívtak. Sebesülés nem történt. A felek nem békültek ki.

A zágrábi képviselők és a vasuti pragmatika.

Zágráb, jan. 27.

(Saját tud.) A magyar képviselőházba küldött képviselők ma értekezletet tartottak *Pejacsevics* volt bán elnöke alatt. Az értekezletről kommunikét adtak ki, melyben a vasuti pragmatika melletti állásfoglalásukról számolnak be.

Elfogott kivándorlási ügynök.

Sátoraljaujhely, jan. 27.

A pabcányi csendőrség elfogta Szercska községben *Zuzuljak János* és fia nagymihályi iparosokat, akik tíz kivándorlót kalauzoltak Galiciába. Az áldozatok beismerték, hogy fejéknél ötszáz koronát fizettek *Zuzuljak*oknak. A pénz megkerült s a két ügynököt a honnapi járásbíró bíróság börtönébe kisérték.

A mexikói forradalom.

London, január 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Newyorkból: A mexikói határról érkezett jelentések szerint a lázadók *San Iguanót* elfoglalták. A mexikói csapatok a múlt héten *Galvánál* folyt harcokban 80 halottat és 50 sebesültet vesztek.

SPITZER BÉLA

női és gyermek divat-háza

A legszebb

menyasszonyi kelengyék, farsangi toillettek készülnek

Spitzer
szalonjában

Rákóczi-ut 3. sz.

Igazságszolgáltatás.

§ **Pénzcsinálók a szőlőhegyen.** A múlt év június 19-én *Gyulai Ferencné* hegyi asszony a Szent László-téren elejtett egy 5 koronát. A pénznek egy kissé gyanus csengése volt és ezért *Gurzó István* rendőr elvette a furcsa 5 koronást és az asszonyt a rendőrségre kísérte. Itt az asszony előbb otlathatott, de később bevallotta, hogy kint a váradi szőlőhegyen készült az 5 koronás, ahol is *Vargha Mihály*, *Markucza Demeter* és *Balla János* szoktak foglalkozni ilyenekkel. A rendőrség azonban házkutatást tartott az említetteknél és eredménnyel is, amennyiben kiderült, hogy a fent nevezettek ólomból több darab 5 koronást öntöttek. A bíróság tegnap foglalkozott a pénz-

hamisítási ügygel, dr. Csulyok Béla elnöklete alatt. Vádoltak azzal védekeztek, hogy ők csak szórakozásból, unaloműzésből gyártották a pénzeket, mert az esős délutánokon nem tudtak mást csinálni. Dr. Medvigy Gábor, Demetrovics Elek és Faragó Sándor védőügyvédek beszéde után a törvényszék Vargha Mihályt 6 hónapra, Markucz Demetert 2 esztendőre, Balla Jánost 1 hónapra és 14 napra, kiköltöttnek nyilvánítva, végül Gyulai Ferencét szintén 1 hónapra és 14 napra ítélte. Vádoltak az ítélet ellen. Feleltek. Ügyész Lázár Márton volt.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Írta: **Hjalmai Knuth**Fordította: **Vörös József** 18

— Agyterítő — mondtam.
— Hány óra? — kérdezte.
— Nem tudom biztosan. Három óra lehet.

Mindketten nevettek s tovább mentek. Ugyanabban a pillanatban ostorospést éreztem a fülemben s a bőr lehámlott a fejemről; szédületes kaptam a fejemhez, felvettem kalapomat az árok partjáról s tovább mentem. Odalent megkérdeztem valakit, hogy hány óra van; azt mondta, hogy négy óra mult.

— Már mult? Négy mult?

Sietve mentem a város felé, lekerültem s a szerkesztőségbe szaladtam. Azóta talán már ott is volt a szerkesztő, talán el is ment már. Szaladtam, megbotlottam, nekimentem a járókelőknek, versenyt szaladtam a lovakkal, rohantam, mint az őrről, hogy idejekorán odaérjek. Beszaladtam a kapun, négy ugrással fent voltam a lépcsőn s kopogtattam.

Semmi válasz.

Elment már! Elment! Megfogom a kilicset, az ajtó nyitva van, még egyszer kopogtatok s belépek.

A szerkesztő az asztalnál ül, kinéz az ablakon, toll van a kezében s írni készül. Mikor lihegő köszöntésemet meghallja, megfordul, a fejét csoválja és így szól:

— Még nem olvashattam el a cikkét.

Nagyon örülök, hogy legalább még nem dobtá a papiroskosárba.

— Kérem, kérem... nem is olyan nagyon sürgős. Egy pár nap mulva talán, vagy...

— Igen, majd meglátom. Különbözik megvan a címe...

El is feledtem figyelmeztetni, hogy már egyáltalában nincs is címem.

A kihallgatásnak vége, én meghajtom magam, visszalépek és indulok. A remény újra lángot vet bennem, nincs még veszve az ügyem, sőt jól megy minden. Agyamban egyszerre egy kép villan meg. Nagy gyűlés az éjben, s éppen most határozzák el, hogy tárcámért 10 koronát kell fizetnie a szerkesztőnek...

(Folyt. köv.)

Pénzüntézetek közgyűlési naptára

28. Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Termény Hitelbank d. u. 4 órákor
29. A »Központi Takarékpénztár« közgyűlése.
29. A »Nagyvárad Takarékpénztár« részvénytársaság d. e. 10 órákor.
31. Agrár Takarékpénztár részvénytársaság.
Február 2-án A »Gazdasági és Iparbank« részvénytársaság d. e. 10 órákor.
Február 12. A Leszámitoló és Jelzálogbank közgyűlése d. e. fél 11 órákor.

KÖZGAZDASÁG.

Mezőgazdasági tanácsadó.

A Katolikus Népszövetség Magyarországnak a tapszámban semmi más társaság által meg nem közelített legnagyobb közművelődési egyesülete. Majd egynegyedmilió tagjának legnagyobb része kisgazda. Ezeknek kedvéért elhatározta egy olyan osztálynak szervezését, a melyhez a nép fiai teljes bizalommal fordulhatnak a gazdálkodás bármelyik ágába vágó tanácsért. Ilyen módon alkalmat akar tagjainak nyújtani, hogy minden tervezett újítás előtt teljes bizonyosságot szerezhessenek maguknak, annak kipróbáló sikerei és alkalmazási föltételei felől.

A tanácsadás kiterjed a földműves tevékenységének mind a három nagy körére: a termelésre, a fogyasztásra s az értékesítésre. Ezenkívül a földművesnek szociális tevékenységét, érdekvédelmét és önképzése helyes módját is szolgálja kívánja.

A termelési köröz tartozik a talajművelés, a megválasztás, a vetésforgató, a munkaeszközök és a munkát megolcsóbbító gépek kérdése; egyúttal a különféle állati és növényi bajok védekezési módja a mindentéle kártevők ellen.

Mikor első sorban hasznos tanácsokkal kívánja irányítani a termelést, arra is törekszik, hogy az a kereskedelem igényeit megismerve és követve könnyebben eladható és értékesebb termékek előállítására törekedjék. E tekintetben is minden tanácsal és segéllyel rendelkezésre áll a katolikus népszövetség ezen új osztálya a népszövetség földműves tagjainak.

Igy eléri azt is majd, hogy megszabadul a falu népe krajzleros zsarnokaitól, akik 10—20 filléres gazdasági termékeikért fél, egy fillérsnyi portékát adnak ki pálinkabűzös boltjaikból.

A népszövetség ezen új osztálya oktatni fogja tagjait a jövedelmesebb értékesítés anyagi és erkölcsi feltételeire egyaránt. Az erkölcsi köztudás az első a megbízhatóság. Ha a dán kereskedő a tojásra rá írja a nevét, annak jószágára mérget vesz a fogyasztó s így drágábban is megfizeti.

Megismerteti a termelőket, hogyan kell értékesíteni még a hulladékokat is, amiket most, mint értéktelenekeket szemétdombra hányanak. Milliók hevernek így a magyar gazdák szemétdombjain.

Hogy minő megbecsülhetetlenül áldásos munkát végez a népszövetség ezen osztálya, azt röviden ismertetni lehetetlen. A katolikus népszövetség füzeteiben részletesen kifejti ezen osztály működésének mikéntjét.

Mi ezen alkalommal csak a nép hivatott vezetőihez és azon gazdákhöz fordulunk, akik értelmiségük révén ezen munka áldásos voltát értékelni tudják és helyzetüknél fogva kisebb gazdáinkra befolyást gyakorolnak.

Kérjük őket, hassanak oda, hogy a kis és erkölcsi, anyagi támogatásra szoruló gazdák minél tömegesebben lépjenek a népszövetség tagjai közé. Honmentő munkát fognak végezni. Magyarország új megalapozásának nemes, dicső munkáját.

Es hogy kedvet kapjanak kis gazdáink a népszövetségbe leendő belépésre, járjanak elő

jó példával, legyenek ők is tagok. Nemcsak a népszövetségnek válik ez előnyére, hanem a népet, a haza népét boldogítja, a haza jólétét biztosítja.

A szerkesztésért felelős:

Dr. **VUCSKICS GYULA**

Meghívó.

A Leszámitoló és Jelzálogbank

—:— Részvénytársaság —:—

f. évi február hó 12-ik napján délelőtt fél tizenegy órákor a társaság székházában tartja

XII-ik rendes

évváró közgyűlését

s arra a részvényeseket tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a mérleg-előterjesztése; a tiszta nyereség felosztása.
  2. A felügyelő bizottság jelentése, a felmentvény megadása.
  3. Az igazgatóság javaslata az alaptőke-felemelése és az alapszabályok 5 §-ának módosítása iránt.
  4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság megválasztása.
  5. Az igazgató-tanács kiegészítése.
- A közgyűlésen azok a részvényesek gyakorolhatják jogukat, kik a szelvényivel ellátott szelvényeiket a közgyűlést előző nap déli 12 órájáig a társaság pénztáránál vagy a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankjánál Budapestben, (Arany János utca 24.) letették.
- Nagyvárad, 1911. január 27.

Az igazgatóság

A Z I G A Z,

hogy sehol sem lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.
— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye. Szállodában szobák 1 korona — 60 fillértől kaphatók. — Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérloje.

Meghívó.

A Biharmegyei Kereskedelmi Ipar és Terményhitelbank nagyváradai bej. pénztárat Nagyváradon, az intézet helyiségében (Teleky utca 3) 1911 január 28 án d. u. 4 órakor

XLII. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. részvényeseket ezenne meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910 üzletéről és indítványai a mérleg, zárszámadások tartalék és osztalék tárgyában.
  2. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóságtól előterjesztett mérleg, zárszámadások, valamint a nyereség felosztására vonatkozó vonatkozó indítványai megvizsgálásáról.
  3. Az előző tárgyak s az igazgatóság és a felügyelő bizottságtól kért felmentvény iránti határozathozatal.
  4. Az igazgatóság jelentése a tisztí nyugdíj alap állásáról.
  5. Az igazgatóság, a felügyelő bizottság, valamint választmányi tagoknak alapszabályok szerinti válasza.
- Nagyvárad, 1911. január 18.

Az igazgatóság.

Azok a t. részvényesek, akik a fenti közgyűlésen résztvenni óhajtanak, tartoznak a közgyűlést 3 nappal megelőzőleg részvényeiket a bank nem járt szelvényekkel a bank pénztáránál, Nagyváradon letéteményezni, hol is 1911 január 18-tól kezdve a mérleget és zárszámadásokat az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság elentését megtekinthetik.

Heiczler Ferenc

papi- katonai és polgári szabó
Nagyvárad, Körös-utca 22. sz.

Készít a legjobb minőségű szövetekből reverendát és cimadát.

Egyenruhákat bármilyen fegyvernemhez, átalakításokat méret szerint.

Polgári ruhákat legolcsóbb árban valódi angol szövetekből készítek.

Levelezőlapra meghívásra helyben és vidéken mértékvétel végett megjelenek.

Szives pártfogást kér tisztelettel
Heiczler Ferenc.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem a n. é. — közönséget, hogy —
Kert utca 2. szám.

építési irodát
nyitottam.

Elvállalok tervezéseket és bármilyen e szakmába vágó munkákat.

Tisztelettel
Béres Ferenc
építőmester.

Uj sütőde.

Hol kapható a legjobb kenyér, a legfinomabb péksütemény és kalács Nagyváradon?

Deutsch Benjámín

teljesen új, modern berendezésű, — kitűnő hirtű sütődjében. —
Deutsch Benjámín az eddig bérelt Rákóczi-utcai Müller fée sütődjét beszüntette.

Szacs vay-u. 41. (Telefon 39.)

akatt saját házában nyitotta meg nagyszabású az egészségügyi követelményeknek megfelelő sütődjét, a hol naponta háromszor kaphatók friss sütemények, tehát kenyér és ünnepi alkalmakra kalácsok. Kenyértűt elvállal és pontosan eszközöl.

Fióközetek: Rákóczi-ut. Középső-ház (Telefon 684) — Szt. János-utca 4. — Szt. László-tér, Rimanóczy-ház.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szállítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Vegyél!

Vegyen!

Vegyünk!

10. 13. és 17.

Koronáért

Moskovits Antonomiai cipőt
Nagyvárad

Kossuth-utca 5. gyár épület és
Bémer-tér, Fő-utca sarok.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle
Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyás 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítás

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

■ könyv és hirlapkiadó vállalat ■

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemű hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
 ═══ készítettnek. ═══

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTÚL“
 politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított:
 1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett a „Tiszántúl“-ban közöltetnek.

Alapított:
 1894.